

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія сценічних видів мистецтв

Освітня програма БАКАЛАВР

Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від «20» вересня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія сценічних видів мистецтв
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	Канд. мистецтвознавства, ст. викл. Федорків О.П.
Контактний телефон викладача	+380673387748
Е-mail викладача	oksana.fedorkiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, семінарські
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Групові (очні, дистанційні)
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Історія сценічних видів мистецтв» вивчається студентами четвертого курсу протягом сьомого семестру і передбачає складання іспиту. Навчальна програма складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 026 «Актор драматичного театру і кіно» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». Програмою навчальної дисципліни «Історія сценічних видів мистецтв» передбачено вивчення основних положень із наступних питань: - мистецтво як засіб відображення дійсності, види і жанри мистецтва; - роль кожного виду мистецтва в загальній системі мистецтв; - особливості взаємодії театрального мистецтва з різними видами мистецтв; - експерименти в галузі театрального мистецтва на сучасному етапі розвитку. Закріплення отриманих теоретичних знань відбувається на семінарських заняттях, під час самостійної роботи студентів.</p> <p>Дисципліна «Історія сценічних видів мистецтв» розвиває у студентів здатність до сприйняття творів мистецтва, їх розуміння, аналізу, допомагає знаходити зв'язки і паралелі з іншими видами мистецтва, давати естетичні оцінки творам мистецтва через емоційну сферу, розвиваючи художнє мислення і художній смак.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Основною метою викладання дисципліни є формування художньої компетентності майбутніх акторів, володіння культурою відчуття, сприйняття і розуміння морфології різних видів мистецтв, розвиток образного мислення і невербальної частини інтелекту. формування у студентів системних знань про розвиток основних видів мистецтва, генезису мистецтва на прикладах світових шедеврів; теоретичних засад мистецтва; творчих методів відомих митців; формування професійного світогляду.</p> <p>Основними цілями «Історії сценічних видів мистецтв» як навчальної дисципліни є: - сприяння розвитку широкого мистецького кругозору професійного актора; - перетворення теоретичних знань на практичні компетенції з уміння аналізувати, давати оцінку явищам художньої культури; - вміння самостійно визначати стильові особливості і жанрові різновиди живопису, скульптури, архітектури, театру, кінематографу.</p>	
4. Компетентності	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти визначати виконавське завдання. 2. Встановлювати стилістичні та жанрові особливості окремих мистецьких творів різних жанрів. 3. Вміло користуватися засобами художньої виразності, як звуковими, так і візуальними, в процесі реалізації творчих завдань. 	

4. Робота актора з підтекстами, відтворення образу театрального персонажа різними засобами та прийомами.
5. Вміння аналізувати художні явища і творчі проекти, давати їм якісну мистецьку оцінку і здійснювати аналіз на основі власних знань, відчуттів та емоцій.
6. Розуміти стилістичну мову основних видів та жанрів екранного мистецтва і формувати уявлення про особливості художніх, мультиплекційних, дидактичних фільмів та способи відтворення реальної дійсності.
7. Інцензувати твори художньої літератури (байку, казку, п'єсу).
8. Дотримуватися культури усного мовлення.
9. Виробляти навички володіння силою голосу, діапазоном, темпом.
10. Користуватися засобами логічної та емоційно-образної виразності.

5. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - загальний процес розвитку мистецтва у різноманітті його видів; - образно-стильові особливості різних видів мистецтв; - характеристики та сутність сценічних мистецтв; - знакові мистецькі твори та їх вплив на розвиток сценічних видів мистецтв; - ключові творчі персоналії; - інтегрувати знання з різних предметів для розкриття художнього образу у різних видах мистецтва; - інтерпретувати твори мистецтва; - співставляти художні твори за формами, жанрами, стилями мистецтва.

Навчальна дисципліна дозволяє інтегрувати, диференціювати та уніфікувати знання, отримані під час вивчення дисциплін художньо-естетичного циклу – філософії мистецтва, історії суміжних видів мистецтв, історії зарубіжного театру, історії українського театру, етики, а також використовує матеріали курсів історії української культури та філософії.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	«Актор драматичного театру і кіно»	4	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Завдан ня, год	Ваг а оцінки	Термін виконання
------------	---------------	-------------------	-----------------	---------------------

Змістовий модуль 1. «Морфологія мистецтва. Мистецтво, людина, час».

Тема 1. Мистецтво: зв'язок між людиною і часом. 1. Історична спіраль розвитку мистецтва. 2. Мистецтво первісних людей. 3. Зародження професійного мистецтва.	Лекція	2, самост. 6	10	Вересень
Тема 2. Генезис мистецтва, формування його видової структури. 1. Формування видової структури	Лекція	2, самост. 7	10	Вересень

<p>мистецтва, генезис мистецтва.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Види та жанри мистецтва. 3. Поняття художньо-мистецького стилю. 4. Провідні стилі класичного та некласичного мистецтва. 5. Сценічні види мистецтв. 				
<p>Тема 3. Історія театру, опери. Професійні театри України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Давньогрецький театр. Театр в стародавньому Римі. Перший професійний театр епохи Відродження. 2. Шекспірівський театр «Глобус». 3. Театр в XVII – XIX ст.. 4. Український театр: від витоків до сьогодення. 5. Історія Національної опери та балету України. 6. Театральне мистецтво і музика XX століття. 	Лекція	3, самост. 8	10	Жовтень
<p>Тема 4. Балет: від придворного танцю до сценічного мистецтва.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення перших шкіл балету в XIV ст. в Італії. Перші трактати про танець як основу майбутнього театрального жанру – балет. 2. Франція – батьківщина класичного балетного танцю. 3. Романтичний балет - найвище досягнення хореографічного мистецтва Франції. 4. Балет на початку XX століття. Російські сезони С. Дягілева в Парижі. 	Лекція	3, самост. 9	10	Жовтень-листопад
<p>Тема 5. Музика до сценічних вистав – опера, балет.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опера як синтетичний вид сценічного мистецтва. 2. Особливості балетної драматургії. 3. Музика для балетів в творчості зарубіжних композиторів. 4. Зародження та розвиток української балетної музики в XX ст.. 	Лекція	3, самост. 8	10	Жовтень-листопад
<p>Тема 6. Кіномистецтво як вид екранного мистецтва.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи розвитку мистецтва кіно. 2. «Зірки» світового кіно. 	Лекція	3, самост. 8	10	Листопад-Грудень

3. Міжнародні кінофестивалі, їх роль в популяризації жанру.					
Тема 7. Типологія жанрів сучасної екранної продукції. 1. Сценічне мистецтво драматичної постановки. 2. Поєднання ігрового та анімаційного жанрів. 3. Творчий жанр кінематографу – анімація.		Лекція	2, самост. 7	10	Грудень
Тема 8. Українське кіно. 1. Український кінематограф. «Поетичне» кіно. Анімаційне кіно. 2. Пошуки сучасного українського кінематографа.		Лекція	2, самост. 7	10	Грудень
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються у наступному співвідношенні: 1. семінарські/самостійні: 30% - максимальна кількість балів 30; 2. контрольні заміри (тести, зрізи) - 20% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 20; 3. іспит/залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50; 4. додаткова письмова робота студента у вигляді реферату – 10%. Підсумкова максимальна кількість балів -100.				
Вимоги до письмової роботи	Не передбачено. Можливе написання письмової роботи у вигляді реферату за бажанням студента.				
Семінарські заняття	семінарські/самостійні: вага балів за семінарські заняття у загальному оцінюванні становить 30%.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Постійна участь в навчальному процесі – відвідування лекцій, підготовка до виступів на семінарських заняттях, проходження тестувань, успішне написання зрізів знань.				
8. Політика курсу					
<p>Курс розроблено з огляду на Національну рамку кваліфікацій для кваліфікаційного рівня «бакалавр», програмні вимоги навчальної дисципліни спрямовані на досягнення шостого (6) кваліфікаційного рівня (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 року № 509 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341»).</p> <p>Курс є органічною частиною освітньої програми і відповідає її логіці та вимогам. Відповідно, всі документи, розроблені для даної освітньої програми щодо оцінювання, результатів навчання, тощо є чинними при вивченні дисципліни.</p> <p>Політика курсу спрямована на набуття студентами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.</p> <p>Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, яке впливає на якість та обсяг отриманих знань. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Студенти, що перебувають на індивідуальному графіку навчання проходять усну співбесіду з викладачем і приступають до здачі заліку/екзамену.</p>					

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт, проходження тестів, здачі екзамену заборонені.

9. Рекомендована література

1. Антонович Д. Театр // Загал. Укр. енцикл. («Книга Знання»). Т. III. С. 509 —518.
2. Брехт Б. Про мистецтво тетру. К.: мистецтво, 1977. 364с.
3. Данченко С. В. Бесіди про театр / Авт. літ. запису, обробки та упоряд. Коваленко О. М. - К.: VIVA VOX: Укртишпроект, 1999. 219с.: іл.
4. Дорошенко І. Без державної підтримки український театр не виживе //Хрещатик. 2002. 27 берез. С.14.
5. Єрмакова Н. Служба, діяння, тайнство: [Сучасне українське театрознавство] //Укр. театр. 2001. № 3. С.31.
6. Идеология, мораль, искусство. К., 1990.
7. І. Карпенко-Карий. Літературний портрет К., 1960. 121с.
8. Історія світової культури. К., 1994.
9. Клековкін О. Історія помпи: Досье жанру: [Історія театру (стародавній театр)] //Укр. театр. 2003. № 3. С.13 - 16, 27 - 30.
10. Корнієнко Н. М. Самосвідомість: гра в театр: (Соціол. портр. сучасника) - К.:КМЦ "Поезія", 2003. 95 с. (Співзвучність; Вип. N1).
11. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук:(Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз) / [Голов. ред. Л.Фінкельштейн]. К.: Факт, 2000. 160 с.
12. Крижанівський Б.В. Великі митці кіно. – К.: Видавництво “Радянська школа”,1970. 87с.
13. Курбас Л. Філософія театру /Упоряд. М. Лабінський; [Ред. М. Москаленко]. - К.:Вид-во "Основи", 2001. 917 с.
14. Кучерюк . Ю. Социальные функции искусства // Эстетика. К., 1991.
15. Лачко О. Ю. Енвайронмент — новаторська театральна практика ХХстоліття // Культурно-мистецьке середовище: творчість і технології: матеріали VII Міжнар. наук.-творч. конф., 9 квіт. 2014 р. / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2014. С. 108–110.
16. Лачко О. Ю. Культурологічні особливості становлення українського театального перформансу // Культура України. Харків, 2015. Вип. 48. С. 229–237.
17. Левенець С. Я. Світло мого театру / [Заг. ред. А. І. Кравченка-Русіва]. Д.: Ліра,2001. 195 с.: іл., портр., л. фотоіл.
18. Лесь Курбас: Система і метод// Укр. театр.1998. №1. С. 27-30; №2. С. 19-22; №3. С. 29-31.
19. Мазепа В. И. Художественная реальность в составе культуры // Искусство: художественная реальность и утопия. К., 1992.
20. Мінералов Ю. К. «Поезія є перетворення думки» (До поезики О. О. Потебні) // Філософська і соціологічна думка. 1993. № 3.
21. Нариси з історії театального мистецтва України ХХ століття /Ін-т проблем сучасного мистецтва Акад. мистецтв України ; редкол.: В.Сидоренко (голова) та ін. Київ : Інтертехнологія, 2006. 1054 с. : іл.
22. Панченко В. Г. Мистецтво в контексті культури. К.,1998
23. Резникович М. Ю. Театр времен. Жизнь театра: В 2 кн. - К.: Альтерпресс, 2001.- (Театр и судьбы). Т.1. 383 с.; Т.2. 366 с.
24. Станішевський Ю. О. Українське театрознавство в контексті сучасної європейської науки про театр // Сучасний стан українського мистецтвознавства та шляхи його подальшого розвитку: Матеріали наук. конф. К., 2000. С.45-47.

25. Театральний менеджмент і продюсерство: Амер. досвід /Акад. мистецтв України, Київ. держ. ін-т театр. мистецтва ім. І. Карпенка-Карого. Каф. орг. театр. справи; Пер. з англ. за ред. І. Д. Безгіна. К.: ВВП "Компас", 2000. - 639с.:іл., табл.українській сцені. К.: Наукова думка, 1993.143с.
26. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Vivat, 2019.
27. Чечель Н. П. Українське театральне відродження: (західна класика на українській сцені 1920 — 1930-х років. Проблеми трагедійної вистави) / Н. П. Чечель. К: Наукова думка, 1993. 140 с. : іл.
28. Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець ХІХ — початок ХХІ ст.) : у 2 т. : монографія. Харків : Основа, 2001. Т. 1. 518 с. ; Т. 2. 399 с.
29. Шелюто В. М. Вплив постмодерністського світогляду на процес десакралізації естетики. URL: www.filisof.com.ua/jornel/M_59/Sheluto.pdf
30. Kennedy D. The Oxford Encyclopedia of Theatre and Performance. New York : Oxford University Press, 2003. 1618 p.
31. Langer S. Feeling and Form. A Theory of Art. New York : Charles
32. Scribner's Sons, 1953. 415 p.

Викладач _____